www.turkishstudies.net/education

Turkish Studies - Educational Sciences

eISSN: 2667-5609

Research Article / Araştırma Makalesi

INTERNATIONAL BALKAN UNIVERSITY
Sponsored by IBU

Yabancılara Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminde Geribildirimin Öğrenici Başarısına Etkisi Üzerine Bir Araştırma

A Research on the Effect of Feedback on Student Achievement in Teaching Turkish Grammar to Foreigners

Doğuş Murat Kardaş[*] - Özlem Bayrak Cömert[**]

Abstract: Teaching Turkish as a foreign language has gained momentum due to changing political, social, economic and cultural changes. Although the methods to be followed in grammar teaching are different, it is not possible to write and speak in a foreign language without learning the basic rules of a language. One of the basic points of providing functionality to reading, writing, listening and speaking language skills is to gain the learner the basic grammar rules of Turkish. Using various methods and techniques in teaching Turkish language rules starting from A1 basic level saves learning from memorization and provides permanence. Using feedback outside the classroom provides a planned, organized, efficient and successful teaching environment in relation to the measurement and evaluation dimension. In the literature, the effect of feedback on success is generally evaluated on writing skills and only learner papers are taken as basis. There are few studies on systematic and program-based feedback in teaching other language skills and grammar. This study was designed with the experimental design method in order to determine the relationship between feedback and learner achievement. In the study, experimental and control groups consisting of nineteen people who learn Turkish were formed in Necmettin Erbakan University Turkish Teaching Research and Application Center (KONDİL). The researcher systematically and regularly made use of feedback in the teaching of grammar subjects for 18 weeks in the experimental group. The learner success was based on the grammar exam results of the experimental and control groups at the end of A1, A2 and B1 levels, and the t-test analysis method was used to the data analyze. According to the results of the research, it is evaluated that grammar teaching with feedback increases the success.

Structured Abstract: Is it possible to perceive grammar knowledge through texts in foreign language teaching; It is a controversial issue whether it would be more beneficial to explain the language rules directly. "On the subject of grammar teaching, many different perspectives have been put forward, such as conveying structures explicitly (explicitly) or implicitly, following the order of learning in the mother tongue as much as possible, enabling students to discover this order on their own without following a certain learning order, and

[*] Öğr. Gör., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (KONDİL)
Instructor, Necmettin Erbakan University, Turkish Teaching Application and Research Center, (KONDİL)
ORCİD 0000-0002-4432-8900
kardasdogus@gmail.com
[**] Dr. Öğr. Üyesi, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü
Asst. Prof. Dr., Gazi University, Gazi Education Faculty, Department of Turkish Education
ORCİD 0000-0003-3825-595X
obayrak@gazi.edu.tr

Cite as/ Atıf: Kardaş, D. M. & Cömert, Ö. B. (2021). Yabancılara Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminde Geribildirimin Öğrenici Başarısına Etkisi Üzerine Bir Araştırma. *Turkish Studies - Education, 16*(1), 423-434. https://dx.doi.org/10.47423/TurkishStudies.47818
Received/Geliş: 23 November/Kasım 2020
Accepted/Kabul: 20 February/Şubat 2021
Checked by plagiarism software
Published/Yayın: 25 February/Şubat 2021
CC BY-NC 4.0

even ignoring grammar." (Güven & Özmen, 2016: 234-235). “It will not be possible to have a healthy mother tongue education and teaching without understanding and understanding the relationships between reading-language, listening-language, understanding-language, expression-language” (Sağır, 2002: 7). According to Güneş (2013), grammar is the most important element in reading and producing a certain text. For this reason, language students will be taught grammar to improve their writing and reading skills, to use the language better and to solve the problems that may arise about language.

In addition to determining the content of grammar lessons, lining up the subjects, designing in-class and extracurricular materials and activities, attention should be paid to selecting texts that are appropriate for the level of grammar structures in listening, reading, speaking and writing texts and close to the daily speaking language in teaching Turkish as a foreign language. While doing this, it should be ensured that grammar structures are repeated gradually and repeatedly within the text ”(Kıymaz ve Doyumğaç, 2019: 62). In other words, it should be taken into account that the teaching of grammar is based on structures that are less used, from simple to difficult, from concrete to abstract (Karatay & Kaya, 2018).

In teaching Turkish to foreigners, “by ignoring the context that constitutes the example at the same time, listing independent examples in accordance with the rules and rules is not the use of the language being taught; It would be appropriate to prioritize the use of the target language and design the content of the activities accordingly, instead of thinking that it is to give piece information about the language”(Durmuş, 2013: 232). Considering grammar teaching as a set of rules and forming a body for other language skills, repeating grammar topics and using feedback to control whether they have been learned will be useful for a successful teaching.

Due to feedback guides learners' learning and is a part of the assessment, all relevant researchers and theorists state that feedback plays an important role in the learning-teaching process (Crisp 2007: 74). Many definitions have been made in the literature on feedback. First of all, the concept of feedback; feedback, feedback, enlightening echo, knowledge of results (Özçelik, 1992). Feedback, one of the communication elements, takes place at every stage of the teaching process. Feedback according to Dokmen (1982); These are messages that contain information about how close the experimental behaviors of the person in the learning process are to the behaviors expected from him, what the deficiencies and mistakes are, how they can be remedied, and what the final level of learning is.

The Aim of the Study

Feedback provides the learner with the opportunity to compare performance indicators before and after in the context of criteria set in the language skills field and to make a situation-level assessment. At the same time, it enables the definition of new criteria specific to the skill area by determining the target point in future performance. With the effective feedback, the student develops a personal plan in line with the standards and criteria specified in the skill area. Feedback must reach the learner completely and accurately in order for learning to occur and create behavior change (Şentürk, 2019: 38). All researchers and theorists agree that feedback is an effective element in the learning process. Based on this idea, the purpose of the research is to examine the relationship between the grammar success of A1, A2 and B1 level learners who learn grammar subjects with feedback in KONDİL and who do not.

Method

This study was designed with the experimental design method to determine the relationship between feedback and learner achievement. In the study, experimental and control groups consisting of nineteen people who learn Turkish were formed in Necmettin Erbakan University Turkish Teaching Research and Application Center (KONDİL). The researcher systematically and regularly made use of feedback in the teaching of grammar subjects for 18 weeks in the experimental group. The results of the grammar exam at the end of A1, A2 and B1 levels of the experimental and control groups were taken as basis in the learner success and the t-test analysis method was used in the analysis of the data.

Findings, Conclusion and Discussion

It was concluded that the A1 level students in the experimental group were successful compared to the students in the control group in grammar lessons based on confirmatory, corrective, descriptive and explanatory feedback, which are among the types of feedback in the literature, as well as immediate or delayed feedback. The reason for not finding a meaningful difference in terms of feedback between students in the experimental and control groups at A1 level can be explained by the fact that the students do not adapt to the

lesson, the environment they live in or Turkish with the feedback. It is also was concluded that students in the A2 level experimental group, in which grammar subjects were treated with feedback, were more successful than the control group. Although A2 Turkish grammar subjects are more complex and difficult than A1 subjects, it is evaluated that feedback has an effect on the success of the experimental group. Try and be associated with feedback in the control group Turkmens some students in the control group, leaving a significant difference (2), Kazakhs (1), Kyrgyz (2) and Azerbaijan (2) evaluated because of Turkey Turkish as easier to comprehend.

Grammar success of B1 students in the experimental group was higher than the control group. In addition, a significant difference emerged between the control group and the experimental group who learned grammar issues with feedback. According to this result, it is seen that feedback positively affects the success in teaching more complex and detailed Turkish grammar topics.

Another result that was not measured by statistical analysis in the study was that the speaking and writing language skills of the students in the experimental group were more successful than the control group; In addition, it was observed by the researcher that the regular feedback preparations applied to the student for 18 weeks increased the severity of the student towards the lesson. In parallel with the studies in the literature (Waller & Papi, 2017; Tonekaboni, 2016) that feedback increases student motivation towards language learning, it was determined by the researcher that the motivation of the experimental group learners towards learning Turkish did not decrease starting from A1 basic level.

During the study, the learners were also given homework. According to Cardelle and Corno (1981), written feedback positively affects learners' Spanish performance as a foreign language; With constructive feedback, learner mistakes are reduced, and assigning and checking homework has a noticeably positive impact on success. Ramirez and Stromquist (1979) found that correcting learner errors by teachers facilitates the acquisition of foreign language grammatical structures. “It has been revealed that direct feedback in Turkish grammar teaching is more effective for learners, especially in learning state affixes. In addition, the results revealed that indirect feedback was not sufficient for A1 level learners ”(Kılıç, 2017: 6).

As a consequence, feedback positively affects learner success in grammar teaching, which lays the groundwork for four successful basic language skills; motivates the learner to the lesson and subject; Preparing the instructor for the lesson causes seriousness in the learner as well. It is considered that handling feedback in educational programs for teaching Turkish to foreigners and placing it in a system in other language skills along with the types of feedback will be effective both in terms of assessment and evaluation and student success.

Keywords: Turkish Education, Teaching Turkish to Foreigners, Grammar Teaching, Feedback, Student Achievement.

Öz: Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi değişen siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel değişimlere bağlı olarak ivme kazanmıştır. Dil bilgisi öğretiminde izlenecek yöntemler farkı olsa da bir dilin temel kurallarını öğrenmeden tam anlamıyla başarılı bir şeklide yabancı dilde yazmak ve konuşmak zaten mümkün değildir. Okuma, yazma, dinleme ve konuşma dil becerilerine işlevsellik kazandırmanın temel noktalarından biri de Türkçenin temel dil bilgisi kurallarını öğreniciye kazandırmaktır. Türkçe dil kurallarının A1 temel seviyeden başlayarak öğretilmesinde çeşitli yöntem ve tekniklerden yararlanılması öğrenimi ezberden kurtarır ve kalıcılığı sağlar. Ders içinde, dışında geribildirimin kullanılması, ölçme ve değerlendirme boyutuyla ilişkili olarak planlı, düzenli, verimli ve başarılı bir öğretim ortamı sağlar. Alanyazında geribildirimin başarıya etkisi genellikle yazma becerisi üzerinden değerlendirilmekte ve sadece öğrenici kâğıtları esas alınmaktadır. Diğer dil becerilerinde ve dil bilgisinin öğretiminde sistemli ve bir programa dayalı geribildirime ilişkin çalışmalar oldukça azdır. Bu çalışma, geribildirim ile öğrenici başarısı arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla deneysel desen yöntemiyle tasarlanmıştır. Çalışmada Necmettin Erbakan Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi (KONDİL)’de Türkçe öğrenen on dokuz kişiden oluşan deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Araştırmacı deney grubunda 18 hafta boyunca dil bilgisi konularının öğretiminde geribildirimden sistemli ve düzenli olarak faydalanmıştır. Öğrenici başarısında deney ve kontrol gruplarının A1, A2 ve B1 seviye sonlarında yapılan dil bilgisi sınav sonuçları esas alınmış ve verilerin analizinde t-testi analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre geribildirimle yapılan dil bilgisi öğretiminin başarıyı artırdığı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Eğitimi, Yabancılara Türkçe Öğretimi, Dil Bilgisi Öğretimi, Geribildirim, Öğrenci Başarısı.

Giriş

Yabancı dil öğretiminde dil bilgisinin metinler üzerinden sezdirilmesinin mi; dil kurallarının doğrudan anlatılmasının mı daha faydalı olacağı tartışmalı bir konudur. "Dil bilgisi öğretimi konusunda, yapıları belirtik (açık) ya da örtük olarak aktarmak, olabildiğince anadildeki öğrenim sırasını takip etmek belli bir öğrenim sırası izlemeden bu sırayı öğrencilerin kendi başlarına keşfetmelerini sağlamak ve hatta dil bilgisini yok saymak gibi çok farklı bakış açıları ortaya konmuştur"(Güven & Özmen, 2016: 234-235). "Okuma-dil, dinleme-dil, anlama-dil, anlatma-dil ilişkileri sezdirilip kavratılmadan sağlıklı bir ana dili eğitimi ve öğretiminin gerçekleşmesi pek mümkün olmayacaktır" (Sağır, 2002: 7). Güneş (2013)' e göre ise dil bilgisi, belli bir metnin okunmasında ve üretilmesinde en önemli unsurdur. Bu nedenle öğrencilere, dil bilgisi kurallarının öğretilmesi, öğrencilerin yazma ve okuma yetilerinin geliştirilmesine, dilin daha iyi kullanılmasına ve dil ile ilgili oluşabilecek problemlerin çözülmesine imkân sağlayacaktır.

Erten ve Ökten (2019:1688)'a göre, "yabancı dil eğitimi sürecinde dil bilgisi öğretiminin yapılıp yapılmaması gerektiği; yapılacak ise bunun nasıl olacağına dair tartışmalar yıllardır süregelmektedir ve dil bilgisinin yeri ve önemi ile ilgili farklı görüş ve uygulamalar bulunmaktadır. Bu durum yabancılara Türkçe öğretimi söz konusu olduğunda da geçerlidir". Yabancı dil öğreniminde dil bilgisi, dil öğrencilerinin, yazma, konuşma ve okuma becerilerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Ancak dil bilgisi kuralları ezber olarak değil uygulama şeklinde öğretilmelidir (Kavcar vd. 2016: 124).

Dil bilgisi derslerinin içeriğinin belirlenmesi, konuların sıralanması, ders içi ve dışı materyallerin, etkinliklerin tasarlanmasının yanı sıra "Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dinleme, okuma, konuşma ve yazma metinlerinde dil bilgisi yapılarının düzeye uygun ve günlük konuşma diline yakın metinlerin seçilmesine özen gösterilmelidir. Bu yapılırken aynı zamanda dil bilgisi yapılarının aşamalı ve metin içerisinde yinelenerek tekrar edilmesi sağlanmalıdır"(Kıymaz & Doyumğaç, 2019: 62). Başka bir ifadeyle dil bilgisi öğretiminin, basitten zora, somuttan soyuta, çok kullanılan yapılardan az kullanılan yapılara göre işlenmesi dikkate alınmalıdır (Karatay ve Kaya, 2018).

Yabancılara Türkçe öğretiminde "aynı zamanda örneği oluşturan bağlam göz ardı edilerek kurallar ve kurallara uygun birbirinden bağımsız örnekler sıralamak, öğretilenin dilin kullanımı değil; dil hakkında parça parça bilgiler vermek olduğunu düşünmek yerine, hedef dilin kullanımını öncelemek, yapılacak etkinliklerin içeriğini buna göre tasarlamak yerinde olacaktır" (Durmuş, 2013: 232). Dil bilgisi öğretiminin bir kurallar bütünü olarak ele alınıp diğer dil becerilerine gövde oluşturduğu düşünüldüğünde dil bilgisi konularının tekrarı, öğrenip öğrenilmediğinin kontrolü için geribildirimin kullanılması başarılı bir öğretim için faydalı olacaktır.

Geribildirim öğrencilerin öğrenmelerine rehberlik ettiğinden ve değerlendirmenin bir parçası olduğundan ilgili tüm araştırmacı ve kuramcılar öğrenme-öğretme sürecinde geribildirimin önemli bir rol oynadığını belirtmektedir (Crisp 2007: 74). Geribildirimle ilgili alanyazında pek çok tanım yapılmıştır. Öncelikle geribildirim kavramı; geri besleme, dönüt, aydınlatıcı yankı, sonuçların bilgisi gibi ifadelerle karşılanmaktadır (Özçelik, 1992). İletişim ögelerinden biri olan geribildirim öğretim sürecinin her aşamasında yer alır.

Dökmen (1982)'e göre geribildirim; öğrenme sürecinde bulunan kişiye denemelik davranışlarının kendisinden beklenen davranışlara ne ölçüde yakın olduğu, kişinin davranışı kendisinden beklenen davranışa yakın değil ise eksiklerin ve hataların neler olduğu, bunların nasıl giderilebileceği ve kişinin öğrenmede ulaştığı son düzeyin ne olduğu ile ilgili bilgi içeren mesajlardır.

Geribildirim öğrenciye, dil becersi alanında belirlenen ölçütler bağlamında önce ve sonra performans göstergelerini karşılaştırma ve durum düzey değerlendirme yapabilme fırsatı sunar. Aynı zamanda gelecek performansta hedef noktanın belirlenmesiyle birlikte beceri alanına özgü yeni ölçütlerin tanımlanmasını sağlar. Geribildirimin etkili olmasıyla birlikte öğrenci, beceri alanında belirtilen standartlar ve ölçütler doğrultusunda kişisel bir plan geliştirir. Öğrenmenin gerçekleşerek davranış değişikliği oluşturabilmesi için geribildirimin tam ve doğru olarak öğrenciye ulaşması gerekir (Şentürk, 2019: 38).

Öğrencilerin yaptıkları yanlışların temelinde yer alan bilgi eksikliğini giderebilmeleri, öğrenmekte oldukları dilsel yapıya ilişkin oluşturdukları yanlış varsayım ve genellemeleri düzeltip gelişim sağlayabilmeleri için öğretmenin sunduğu yazılı geribildirimler önemli bir işleve sahiptir (Çetinkaya vd., 2016).

Eğitim durumlarına göre hangi geribildirim türlerinin kullanılacağı sorunu, farklı geribildirim türlerinin araştırılması gerekliliğini doğurmuştur. Yalından karmaşığa doğru bir sınıflama yapıldığında, hiç geribildirim vermemeye bağlı ve yanıt doğru olsa bile ayrıntıları açıklayıcı geribildirim sunmaya kadar uzanan çeşitli geribildirim düzeylerinden söz edilmektedir Güneş, 2007). Çalışkan, (1998) verilen geribildirim türünün ve öğrencilerin geribildirimi algılama biçiminin öğrenme üzerinde etkili olduğunu belirtir. Verilen geribildirimin etkisinde içerik ve nitelik özelikleri belirleyici olmaktadır (Çetinkaya & Köğce, 2014). Öğrenme sürecinde ise öğrencilerin geribildirim aldığı kaynaklar şu şekilde sınıflandırılabilir: "Öğrencinin kendisi (öz geribildirim), kullanılan teknoloji (bilgisayar, video, internet vb.), diğer insanlar (öğretmen, arkadaşları vb.)" (Johnson & Johnson, 1993: 197-227).

McMillan (2015), ise öğrencilere verilecek geribildirimleri; "hedef temelli geribildirim, destek temelli geribildirim, kişi temelli geribildirim olarak sıralamaktadır. Long (1996) geribildirimi daha kapsamlı bir şekilde ele almıştır. Ona göre hedef dil öğrenenlere sunulan çevresel girdiler iki türlüdür: Olumlu kanıt ve olumsuz kanıt. Olumlu kanıt öğrenenlere hedef dilde doğru ve kabul gören girdiler sunmaktır; olumsuz kanıt ise öğrenenlere hedef dilde kabul göremeyen durumları doğrudan ya da dolaylı yolla göstermektir.

Schimmel (1988: 183-195) geribildirimi "doğrulayıcı geribildirim", "düzeltici geribildirim", "tanılayıcı geribildirim" ve "açıklayıcı geribildirim" şeklinde dörde ayırmıştır. Doğrulayıcı geribildirim: Öğrenciye, verdiği yanıtın doğru ya da yanlış olduğu bildirir. Örneğin, doğru yanıtlanan bir sorudan sonra "doğru", "evet", "iyi gidiyorsun, devam et" gibi karşılık verilir. Eğer öğrencinin yanıtı yanlış ise "yanlış", "hayır", "yeniden dene" gibi karşılıklar verilir. Detaylı bilgi verilmez. Düzeltici geribildirim: Verilen yanıtın doğru ya da yanlış olduğu belirtildikten sonra, yanlış yanıtın düzeltilmesi için doğru yanıtın ne olduğu belirtilmektedir. Tanılayıcı geribildirim: Özellikle yanlış yanıtların nereden kaynaklanabileceğinin analizi yapılmakta, bilgi ya da mantık hatalarını gidermeye önem verilmektedir. Açıklayıcı geribildirim: Öğrencinin verdiği yanlış yanıta göre, öğretim konusuyla ilgili hatırlatma sağlar. Burada öğrenciye yanlış yanıtın ardından adım adım çözümü gösterilir ve açıklayıcı bilgi verilir.

Geribildirimin öğrenme sürecinde etkili bir öge olduğu konusunda ilgili tüm araştırmacı ve kuramcılar görüş birliği içindedir. Bu düşünceden hareketle araştırmanın amacı, KONDİL'de dil bilgisi konularını geribildirimle öğrenen ve öğrenemeyen A1, A2 ve B1 seviye öğrencilerinin dil bilgisi ders başarısı arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilere dil bilgisi öğretiminde geribildirimin başarıya etkisini araştırmayı hedefleyen bu araştırma karma araştırma modelinin iç-içe deseninde kurgulanmıştır. Temel anlamda karma yöntem, bir problemden hareketle yapılandırılan araştırma

sürecinin gerek nitel gerekse nicel verilerin elde edilerek tek bir araştırmada bazen birleştirilerek bazen sonrasında geliştirilecek araştırmalar için bazen de ygulamaya dönük genellenebilir önerilere ulaşma kaygısıyla tasarlamada kullanılabilir. Doğal olarak bir araştırma süreci söz konusu olduğu için veri toplama sürecinden analizine kadar hem nitel hem de nicel yaklaşımlara yöneten felsefi varsayımları içermektedir (Creswell, 2017).

Çalışma Grubu

Tablo 1: Çalışmaya Katılan Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerin Bazı Özellikleri

		Deney Grubu	*Kontrol Grubu*
Değişken Türü		*n*	*n*
Dil seviyesi	A1	19	19
	A2	18	18
	B1	16	16
Cinsiyet	Kadın	6	7
	Erkek	13	12
Yaş	17-25	19	19
Ana Diller	Urduca	2	2
	Arapça	5	4
	İngilizce	1	1
	Fransızca	2	1
	Endonezyaca	3	1
	Kırgızca	1	2
	Kazakça	1	1
	Somalice	2	-
	Azeri	-	2
	Türkçesi	1	2
	Hintçe	-	1
	Rusça	1	1
	Ukraynaca	-	2
	Türkmence		

Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2019-2020 eğitim-öğretim yılı, Necmettin Erbakan Üniversitesi KONDİL'de ikinci dil olarak Türkçe öğrenen yabancı uyruklu erkek (n: 25) ve kadın (n: 13) öğrenciler oluşturmaktadır. Deney ve kontrol grubunu oluşturan öğrencilerden bazıları A1 ve A2 seviyesinde kursu bırakmıştır. Öğrenci sayısının azalması istatistikî olarak veri sonuçlarını değiştirmemiştir.

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın deneysel desen aşamasında Necmettin Erbakan Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi (KONDİL)'de deney grubunu oluşturan sınıfta, A1, A2 ve B1 seviyelerinde toplam 6 hafta boyunca (iki grup için toplamda 18 hafta) dil bilgisi konularında geribildirim çalışmaları yapılmıştır. Deneysel çalışmaya başlamadan önce seviye gruplarına göre haftalık olarak ders uygulamaları planlanmıştır. Planlanan uygulamalar, iki Türkçe öğretimi uzmanının görüşüne sunularak kendilerinden dönüt istenmiş, gelen dönütler neticesinde uygulamaya son hâli verilmiştir. Deneysel çalışmaların olduğu gruplarda, ders müfredatı ve yapılacak uygulamalar sınıf ortamının bozulmamasına veya sonucun herhangi bir şekilde manipüle edici ders içi uygulamaların oluşmamasına özen gösterilmiştir. Ders programının uygulanmasında Schimmel (1988)'in onaylayıcı, düzeltici, tanımlayıcı ve açıklayıcı geribildirim türleri esas alınmıştır.

Tablo 2: Geribildirimle İşlenen Dil Bilgisi Konularının 18 Haftalık Ders Programı

A1 **1. Hafta**	"Türk alfabesi", "Bu, şu, o", "Kim? Ne?", "Çoğul eki", "Soru eki", "Burası neresi?" konuları işlendi. Ardından konuları içeren boşluk doldurmalı ek çalışma kâğıtları kullanılarak işlenen dil bilgisi konusunu hatalı kullanan öğrencilerin yaptıkları hatalar kendilerine gösterildi. Hatalı yazan öğrencilerden yeni cümleler yazmaları istendi.
A1 **2. Hafta**	"Bulunma hâl eki", "Var-yok", "Kaçıncı?", "İsim cümleleri" konuları işlendi ve ek materyaller kullanıldı. Bir önceki derste verilen ev ödevi, öğrencilerin cevabı okuması suretiyle kontrol edildi. Anlaşıldığı görülen dil bilgisi konusu tekrar edildi. Öğrencilerden, öğrendikleri yeni dil bilgisi konusunu içeren orijinal örnekler vermeleri istendi. Güzel örnekler veren öğrenciler, sözlü olarak doğrulandı. Öğrencilere başka çalışma kâğıtları ev ödevi olarak verildi.
A1 **3. Hafta**	Bir önceki derste verilen ev ödevi, öğrencilerin cevabı okuması suretiyle kontrol edildi. Anlaşılmadığı görülen dil bilgisi konusu tekrar edildi. "Şimdiki zaman", "yönelme-ayrılma hâl ekleri" anlatıldı. Konular kavratıldıktan sonra öğrencilerden örnekler vermeleri istendi. Verilen örneklerdeki yanlış kullanılan ekler üzerine geribildirimde bulunuldu. Öğrencilerin günlük hayatlarında duyduğu veya kullandığı (Yurda gidiyorum, yemek yiyorum.) şimdiki zaman ve şahıs ekinin boş bırakıldığı cümleleri içeren çalışma kâğıtları öğrencilere dağıtıldı. Öğrencilerin çalışma kâğıtları incelendi ve hatalı cümleler öğrenciyle beraber düzeltildi. Aynı çalışma "yönelme-ayrılma ekleri" için de yapıldı. Öğrencilere başka çalışma kâğıtları ev ödevi olarak verildi.
A1 **4. Hafta**	Bir önceki derste verilen ev ödevi, öğrencilerin cevabı okuması suretiyle kontrol edildi. Anlaşılmadığı fark edilen dil bilgisi konusu tekrar edildi. "İyelik eki", "Belirtme hâl eki" ve "Kendi zamiri" gösterildi. Konuya ilişkin boşluk doldurmalı ek çalışma kâğıtları kullanıldı. Çalışma kâğıtlarında ve öğrencilerin yazdığı örnek cümlelerdeki hatalar, öğrencilere gösterildi. Öğrencilere başka çalışma kâğıtları ev ödevi olarak verildi.
A1 **5. Hafta**	Bir önceki derste verilen ev ödevi, öğrencilerin cevabı okuması suretiyle kontrol edildi. Anlaşılmadığı fark edilen dil bilgisi konusu tekrar edildi. "-dan önce/sonra -madan önce/-dıktan sonra, -dan beri/-dır" dil bilgisi sonuları ders kitabı aracılığıyla gösterildi. Ardından konulara ilişkin örnekler yapıldı. Ek çalışma kâğıtlarıyla "onaylayıcı, düzeltici, açıklayıcı ve anında geribildirim türleri kullanılarak dönüt sağlanmış olundu. Başka çalışma kâğıtları öğrencilere ev ödevi olarak verildi.
A1 **6. Hafta**	Bir önceki derste verilen ev ödevi, öğrencilerin cevabı okuması suretiyle kontrol edildi. Anlaşılmadığı fark edilen dil bilgisi konusu tekrar edildi. "İsim tamlamaları -ki eki, karşılaştırma" konuları ders kitabı ve yardımcı materyaller kullanılarak öğrencilere anlatıldı. Ardından uygulanan etkinliklerde açıklayıcı, düzeltici ve anında geribildirim türleri kullanıldı. Öğrencilerin bu yolla ilgili dil bilgisi konularını kavramaları sağlandı. Başka çalışma kâğıtları öğrencilere ev ödevi olarak verildi.
A2 **1. Hafta**	Bir önceki derste verilen ev ödevi, öğrencilerin cevabı okuması suretiyle kontrol edildi. Anlaşılmadığı fark edilen dil bilgisi konusu tekrar edildi. "Emir kipi, istek kipi; -lı, -lık, -sız yapım ekleri" ders kitabı ve çeşitli ek materyallerle öğrencilere anlatıldı. Ardından yapılan etkinliklerde açıklayıcı, onaylayıcı ve düzeltici geribildirim türleri kullanılarak öğrencilerin cümleleri değerlendirildi. Başka çalışma kâğıtları öğrencilere ev ödevi olarak verildi.
A2 **2. Hafta**	"Belirli geçmiş zaman, isim cümlelerinde geçmiş zaman, vasıta eki ile" gerek ders kitabı gerek önceden hazırlanan materyaller marifetiyle öğrencilere anlatıldı. Ardından adı geçen dil bilgisi konularını içeren soru kâğıtları öğrencilere dağıtılarak belirtilen süre içerisinde öğrencilerden soruları cevaplamaları istendi. Verilen sürenin dolmasının ardından sınıf ortamında tek tek sorular düzeltici, onaylayıcı ve anında geribildirim kullanılarak cevaplatıldı. Başarılı olan öğrenciler çikolata ve kahveyle ödüllendirildi. Böylelikle sınıfın genel motivasyonu artırılmaya çalışıldı.
A2 **3. Hafta**	"Gelecek zaman, isim cümlelerinde gelecek zaman, gibi/kadar" edatları önceden hazırlanan materyaller ve ders kitabı aracılığıyla sınıfta anlatıldı. Ardından

	öğrencilerin kavrayıp kavramadıklarını görmek amacıyla anlatılan dil bilgisi konusunu içeren bir cümle kurmaları istendi. Öğrencilerin cümle kurabilmeleri için verilen sürenin dolmasının ardından önce gönüllülük esasına göre ardından rast gele seçilen öğrencilerden kurdukları cümleleri söylemeleri istendi. Bu esnada doğru şekilde cümle kuran öğrenciler "aferin! Çok güzel! " gibi sözlerle; eksik, hatalı cümleler kuran öğrencilerin cümleleri anında düzeltilerek, düzeltici, onaylayıcı ve anında geribildirim türlerinden faydalanıldı.
A2 **4. Hafta**	"Belirsiz geçmiş zaman, pekiştirme sıfatları, küçültme ekleri" dil bilgisi konuları önceden hazırlanan slaytlar ve ders kitabı aracılığıyla öğrencilere anlatıldı. Daha sonra konu ile alakalı, ders kitabı ve çalışma kâğıtlarında yer alan etkinliklerin yapılması için belirli bir süre verildi. Öğrencilere soruları nasıl yapacakları açıklandı. Verilen sürenin tamamlanmasının ardından her bir etkinlikte yer alan sorular gerek öğretmen gerek öğrenci tarafından cevaplandı. Öğrencilerin anlamadıkları kısımlar tekrar edilerek, başka örnekler kullanılarak gösterildi. İlgili dil bilgisi konusunun tam olarak kavratılması sağlanmaya çalışıldı. Bu süreçte açıklayıcı, onaylayıcı, düzeltici ve anında geribildirim türlerinden faydalanıldı.
A2 **5. Hafta**	"Geniş zaman, rica etme, -dir eki" konuları, ders kitabı ve daha önceden hazırlanan slaytlar ile sınıf ortamında anlatıldı. Konunun kavratıldığından emin olunduktan sonra öğrencilerden öğrendikleri dil bilgisi konusunu içeren cümleler kurmaları istendi ve öğrencilere kuracakları cümle ya da cümleler için birkaç dakika süre tanındı. Sürenin dolmasının ardından rastgele seçilen öğrencilere söz verildi. Öğrencilerin verdikleri örnekler dinlenerek doğru söylenen cümleler onaylandı; yanlış söylenen cümleler ise düzeltilerek doğru şekilleri gösterildi. Böylelikle, bu süreçte onaylayıcı, düzeltici ve anında geribildirim türleri kullanılmış olundu.
A2 **6. Hafta**	Yeterlik fiili, Yeterlik fiilinin fonksiyonları, zarf-fiiller (-ıp, -madan)" dil bilgisi konuları, önceden hazırlanan materyaller de ders kitabı aracılığıyla hafta boyunca anlatıldı. Daha sonra anlatılan dil bilgisi yapısını içeren cümleler yazmaları öğrencilerden istendi. Öğrencilere cümleler oluşturabilmeleri için 10-15 dakikalık bir süre verildi. Sürenin dolmasının ardından rast gele seçilen öğrencilerden oluşturdukları cümleleri sesli bir şekilde söylemeleri istendi. Doğru olan cümleler öğretmen tarafında onaylandı; yanlış olan cümleler ise düzeltildi. En doğru ve güzel cümleleri oluşturan öğrenciler çikolata ile ödüllendirildi. Bu süreçte onaylayıcı, açıklayıcı, düzeltici ve anında geribildirim türleri kullanıldı.
B1 **1. Hafta**	"Zarf fiiller (-arak, -a/-a, -ken), şimdiki zamanın hikâyesi" dil bilgisi konuları, önceden hazırlanan slaytlar ve ders kitabı ile sınıf ortamında öğretmen tarafından anlatıldı. Ardından önceden hazırlanmış konuya ilişkin soruları içeren çalışma kâğıtları öğrencilere dağıtıldı ve verilen süre içerisinde öğrencilerden soruları çözmeleri istendi. Verilen sürenin tamamlanmasının ardından sorular cevaplandırıldı. En az hata yapan öğrenciler çikolata ile ödüllendirildi. Bu süreçte açıklayıcı ve anında geribildirim türleri kullanıldı.
B1 **2. Hafta**	"İsim-fiiller, emir kipinde dolaylı anlatım" konuları, önceden hazırlanan sunum ve ders kitabı aracılığıyla öğretmen tarafından sınıf ortamında anlatıldı. Ardından adı geçen dil bilgisi konuları hakkında sorular içeren çalışma kâğıtları öğrencilere dağıtıldı ve belirtilen süre içinde soruları cevaplamaları öğrencilerden istendi. Verilen sürenin dolmasının ardından, öğrencilerle birlikte tek tek tüm sorular cevaplandı ve tüm soruları doğru cevaplayan ve çok az yanlış yapan öğrenciler ödüllendirildi. Sorulardan anlaşılmayan kısımlar tekrar öğretmen tarafından açıklandı. Bu süreçte onaylayıcı, açıklayıcı ve gecikmeli geribildirim türleri kullanıldı.
B1 **3. Hafta**	"Gereklilik kipi, kullanımları, gereklilik kipinin hikâyesi" dil bilgisi konuları daha önceden hazırlanan materyaller ve ders kitabı aracılığıyla sınıf ortamında öğretmen tarafından anlatıldı. Ardından konuya ilişkin soruların yer aldığı çalışma kâğıtları dağıtılarak, öğrencilere soruları cevaplamaları için 10-15 dakikalık süre verildi. Sürenin dolmasının ardından sorular öğrencilerle birlikte cevaplandı ve yanlış yapan öğrencilere neden yanlış yaptıkları gösterildi. Tüm soruları doğru cevaplayan

	öğrenciler öğretmen tarafından tebrik edildi. Bu süreçte açıklayıcı, düzeltici ve gecikmeli geribildirime başvuruldu.
B1 4. Hafta	"Zarf-filler (-mak için, -mak üzere, -maktansa, -sa bile/da, -a rağmen)" dil bilgisi konuları önceden hazırlanan materyaller ve ders kitabı aracılığıyla sınıf ortamında anlatıldı. Ardından ders ve çalışma kitabında yer alan etkinlikler yapıldı. Bu çalışmanın ardından ilgili dil bilgisi konularını içeren önceden hazırlanmış slaytlarda yer alan boşluk doldurma soruları öğrencilere soruldu. Doğru cevap veren öğrenciler "aferin! Çok güzel!" gibi özlerle teşvik edilirken; yanlış cevap veren öğrencilere doğru cevap gerekçesiyle açıklandı. Bu süreçte, onaylayıcı, düzeltici ve anında geribildirim türleri kullanıldı.
B1 5. Hafta	"Dilek kipi, dilek kipinin hikâyesi, şart kipi" dil bilgisi konuları önceden hazırlanan sunum ve ders kitabı ile sınıf ortamında anlatıldı. Ardından öğrencilere öğrendikleri dil bilgisi yapısını içeren en az üç cümle yazmaları için 3-5 dakika arası süre verildi. Sürenin dolmasının ardından her bir öğrenciden sırayla kurdukları cümleleri sesli olarak söylemeleri istendi. Hatasız cümleler öğretmen tarafından onaylanırken; hatalı cümleler düzeltildi. En güzel örnekleri veren öğrenciler ise sözlü olarak tebrik edildi. Bu süreçte, onaylayıcı, düzeltici ve anında geribildirim kullanıldı.
B1 6. Hafta	"İşteş çatılı fiiller, zarf-fiiller (-ınca, -ar/-maz, -dığından beri, -alı, -dı/-alı" dil bilgisi konuları daha önceden hazırlanan materyaller ve ders kitabı aracılığıyla sınıf ortamında öğretmen tarafından anlatıldı. Ardından konuya ilişkin soruların yer aldığı çalışma kâğıtları dağıtılarak, öğrencilere soruları cevaplamaları için 10-15 dakikalık süre verildi. Sürenin dolmasının ardından sorular öğrencilerle birlikte cevaplandı ve yanlış yapan öğrencilere neden yanlış yaptıkları gösterildi. Tüm soruları doğru cevaplayan öğrenciler öğretmen tarafından tebrik edildi. Bu süreçte açıklayıcı, düzeltici ve gecikmeli geribildirime başvuruldu.

Verilerin Analizi

Araştırmada öğrencilerin kişisel özellikleri ve dil bilgisi sınav sonuçları bilgisayar ortamına taşınarak SPSS 22 istatistik paket programıyla analiz edilmiştir. Deney ve kontrol grubunda farklı ortamlarda bulunan grupların analizi bağımsız gruplar *t-testi* ile yapılmaktadır. Bir analiz yöntemi olan *t-testi* parametrik gruplarda ölçekli gözlemleri aynı dağılımdan gelip gelmediğini ve ölçümlerin fark oluşturup oluşturmadığını analiz etmek için kullanılan bir istatistiki tekniktir (Büyüköztürk, 2011; 2014).

Bulgular ve Yorumlar

Tablo 3: A1 Seviyesine İlişkin Dil Bilgisi Sınav Sonuçları (*t* - testi)

	Grup	*n*	$\bar{x}$	SS	*t*	sd	p
Dil Bilgisi	Deney	19	23,94	1,39	4,756	18	,000
	Kontrol	19	18,94	4,03			

p = .05

Tablo 3'te araştırmaya katılan öğrencilerin A1 seviyesine ilişkin dil bilgisi sınav başarısı değişkeninde deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır [t(19)= 4,756, p<0.05]. Bu durumda yabancı dil olarak Türkçe dersinde dil bilgisi konuları tam anlamıyla geribildirimle işlenen deney grubu ($\bar{x}$ = 23,94) öğrencilerinin gösterdikleri başarının kontrol grubuna ($\bar{x}$ = 18,94) göre yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, kontrol grubu öğrencilerinin başarı puanları arasındaki uyum (fark) puanının deney grubuna göre daha düşük olduğu şeklinde de ifade edilebilir.

Tablo 4: A2 Seviyesine İlişkin Dil Bilgisi Sınav Sonuçları (*t* - testi)

	Grup	*n*	$\bar{x}$	SS	*t*	sd	p
Dil Bilgisi	Deney	18	26,97	2,46	4,063	17	,302
	Kontrol	18	21,05	3,50			

p = .05

Tablo 4'te araştırmaya katılan öğrencilerin A1 seviyesine ilişkin dil bilgisi sınav başarısı değişkeninde deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır [t(18)= 4,063, p>0.05]. Bu durumda yabancı dil olarak Türkçe dersinde dil bilgisi konuları tam anlamıyla geribildirimle işlenen deney grubu ($\bar{x}$ = 26,97) öğrencilerinin gösterdikleri başarının kontrol grubuna ($\bar{x}$ = 21,05) göre yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, kontrol grubu öğrencilerinin başarı puanları arasındaki uyum (fark) puanının deney grubuna göre daha düşük olduğu şeklinde de ifade edilebilir.

Tablo 5: B1 Seviyesine İlişkin Dil Bilgisi Sınav Sonuçları (*t* - testi)

	Grup	*n*	$\bar{x}$	SS	*t*	sd	p
Dil Bilgisi	Deney	16	29,56	2,12	5,461	15	,165
	Kontrol	16	20,50	3,06			

p = .05

Tablo 5'te araştırmaya katılan öğrencilerin A1 seviyesine ilişkin dil bilgisi sınav başarısı değişkeninde deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır [t(16)= 5,461, p>0.05]. Ayrıca yabancı dil olarak Türkçe dersinde dil bilgisi konuları tam anlamıyla geribildirimle işlenen deney grubu ($\bar{x}$ = 29,56) öğrencilerinin gösterdikleri başarının kontrol grubuna ($\bar{x}$ = 20,50) göre yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç ve Değerlendirme

Alan yazındaki geribildirim türlerinden olan onaylayıcı, düzeltici, tanımlayıcı ve açıklayıcı geribildirimlerin yanı sıra anında veya sonradan gecikmeli geri bildirimin esas alındığı dil bilgisi derslerinde deney grubundaki A1 seviyesindeki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. A1 seviyesinde deney ve kontrol grubundaki öğrenciler arasında geribildirimle ilişkili olarak anlamlı bir farklılığın çıkmama gerekçesi henüz öğrencilerin geri bildirimle derse, yaşadıkları ortama veya Türkçeye uyum sağlamamaları olarak açıklanabilir.

Dil bilgisi konularının geribildirimle işlendiği A2 seviye deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubuna göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. A2 Türkçe dil bilgisi konuları, A1 konularından daha karmaşık ve zor olmasına rağmen deney grubunun başarısında geribildirimin etkisinin olduğu değerlendirilmektedir. Deney ve kontrol gruplarında geribildirimle ilişkili olarak anlamlı bir farklılığın çıkmaması kontrol grubundaki bazı öğrencilerin Türkmen (2), Kazak (1) , Kırgız (2) ve Azeri (2) olması nedeniyle Türkiye Türkçesini daha kolay kavramaları olarak değerlendirilebilir.

Deney grubu B1 öğrencilerinde ise dil bilgisi başarısı kontrol grubuna göre yüksek çıkmıştır. İlaveten geribildirimle dil bilgisi konularını öğrenen deney grubuyla kontrol grubu arasında başarı açısından anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre, daha karmaşık ve detaylı Türkçe dil bilgisi konularının öğretiminde geribildirimin başarıyı olumlu yönde etkilediği değerlendirilmektedir.

Araştırmada istatiksel analizle ölçülmeyen bir başka sonuç da deney grubundaki öğrencilerin konuşma ve yazma dil becerilerinin kontrol grubuna göre daha başarılı olduğu; ayrıca 18 hafta süren düzenli olarak öğrenciye uygulanan geribildirim hazırlıklarının öğrencide derse karşı ilgi ve alakayı artırdığı araştırmacı tarafından gözlemlenmiştir.

Geribildirimin öğrencide dil öğrenmeye karşı motivasyonu artırdığına dair alan yazındaki (Waller ve Papi, 2017; Tonekaboni, 2016) çalışmalara paralel olarak deney grubu öğrenicilerin Türkçe öğrenmeye karşı motivasyonlarının A1 temel seviyeden başlayarak düşmediği araştırmacı tarafından tespit edilmiştir.

Çalışma süresince öğrenicilere ev ödevleri de verilmiştir. Cardelle ve Corno (1981)'e göre yazılı geribildirimler öğrenicilerin yabancı dil olarak İspanyolca performansını olumlu yönde etkiler;

yapıcı geribildirimle öğrenici hataları azalır ve ödev vermek ve kontrol etmek başarıyı dikkat çekici yönde olumlu etkiler. Ramirez ve Stromquist (1979) çalışmalarında öğretmenlerin öğrenici hatalarını düzeltmesinin yabancı dil gramer yapılarının edinimini kolaylaştırdığını tespit etmiştir. "Türkçe dil bilgisi öğretiminde doğrudan geribildirimin öğrenicilerin özellikle hâl eklerini öğrenmelerinde daha etkili olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ayrıca, sonuçlar dolaylı geribildirimin A1 düzeyinde öğreniciler için yeterince açıklayıcı olamadığını ortaya çıkarmıştır" (Kılıç, 2017:6).

Sonuç olarak dört temel dil becerisine zemin hazırlayan dil bilgisi öğretiminde, geribildirim öğrenici başarısını olumlu etkilemekte; öğreniciyi derse ve konuya motive etmekte; öğreticinin derse hazırlıklı gelmesini sağlamakta, öğrenicinin de derse olan tutum ve yaklaşımını etkilediği görülmektedir. Geribildirimin yabancılara Türkçe öğretimi eğitici programlarında ele alınmasının, geribildirimin türleriyle birlikte diğer dil becerilerinde de bir sisteme oturtulmasının hem ölçme değerlendirme aşamasında hem de öğrenici başarısında etkili olacağı değerlendirilmektedir.

Kaynakça

Büyüköztürk, Ş. (2011). *Deneysel desenler: öntest-sontest kontrol grubu, desen ve veri analizi.* Pegem Akademi.

Cardelle, M. & Corno, L. (1981). Effects on second language learning of variations in written feedback on homework assignments. *TESOL Quarterly, 15*(3), 251-261.

Creswell, J. W. (2017). *Karma yöntem araştırmalarına giriş*(Çev. Ed. M. Sözbilir). Pegem Akademi.

Crisp, B. R. (2007). Is it worth the effort? How feedback influences students' subsequent submission of assessable work. *Assessment and Evaluation in Higher Education, 32*(5), 571-581.

Çalışkan, H. (1998). Bilgisayar destekli öğretimde geribildirim. *Kurgu Dergisi*, 15, 346-360.

Çetinkaya, G., Bayat, N. & Alaca, S. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğretim sürecinde yazılı düzeltme geribildirimleri ve öğrenicilerin edimsel çıkarımları. *Mediterranean Journal of Humanities, 6*(1), 85- 98.

Çetinkaya, G. & Köğce, D. (2014). Ortaokul Türkçe ve matematik öğretmenlerinin öğrencilere verdikleri sözel geribildirimlerin incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 182, 113-136.

Erten, C. & Ökten C. E. (2019). Yabancılara Türkçe öğretenlerin dil bilgisi öğretimine ilişkin algıları: Bir metafor incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*. *8*(3), 1687-1708.

Dökmen, Ü. (1982). Farklı tür geribildirimlerin öğrenmeye etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 15*(2), 71-79.

Durmuş, M. (2013). *Yabancılara Türkçe öğretimi.* Grafiker Yayınları.

Güneş, F. (2013). Yapılandırıcı yaklaşımla dil bilgisi öğretimi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama, 9*(3), 171-187.

Güven, E. & Özmen Berber C. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi. Yıldırım, F. ve Tüfekçioğlu B. (Ed.) *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kuramlar-yöntemler-beceriler-uygulamalar,* 234-235. Pegem Akademi.

Güneş, E. (2007). *Web ortamında problem temelli öğrenmede farklı geribildirim stratejilerinden ve ınternet kullanımına yönelik tutumun öğrenme üzerindeki etkisi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Johnson, D. & Johnson, R. T. (1993). Cooperative learning and feedback in technology based instruction. In John V. Dempsey ve Gregory C. Sales (Ed.), *Interactive Instruction and Feedback.*

Karatay, H. & Kaya, S. (2018). "Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dil bilgisi çerçeve program". *International Journal of Languages' Education and Teaching, 7*(2), 1-59.

Kavcar, C. Oğuzkan, F. & Sever, S. (2016). *Türkçe öğretimi.* Engin Yayınları.

Kılıç, İ. (2017). *Sakarya Tömer'de Türkçe Öğrenen yabancı öğrencilerin iyelik ve hâl eklerini öğrenmelerinde dolaylı ve doğrudan geribildirimin etkisi*. [Yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Kıymaz, M. S. & Doyumğaç İ. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde temel kavramlar ve kurumlar. Kardaş, M. N. (Ed.) *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi*, s.62, Pegem Akademi.

Long, M. (1996). The role of linguistic environment in second language acquisition. In W. C. Ritchie ve B. K. Bahtia (Eds.), Handbook of Second Language Acquisition, 413-468.

McMillan, J. H. (2015). Biçimlendirici Durum Belirleme 2: Geribildirim ve Öğretimsel Düzeltmeler (ss. 159-180, çeviren: A. M. Sümbül ve A. T. Kan). *Sınıf içi değerlendirme* (6. Basımdan çeviri. Çev. Ed. A. Arı). Eğitim Yayınevi.

Özçelik, D. A. (1992). *Eğitim programları ve öğretim*. ÖSYM.

Ramirez, A. & Stromquist, N. (1979). "ESL Methodology and Student Language Learning in Bilingual Elementary Schools." *TESOL Quarterly* 13 (1979), 145-158.

Sağır, M. (2002). *Türkçe dil bilgisi öğretimi*, Nobel Yayınları.

Schimmel, B. J. (1988). Providing meaningful feedback in courseware. Jonassen D.H. (Eds.), *Instructional designs for microcomputer courseware*, 183-196.

Şentürk, R. (2019). *Eğitimde verilen geribildirim türleri ve Türkçe eğitiminde öğretmenlerin geribildirim verme durumları.* [Yüksek lisans tezi]. Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Tonekaboni, A. M. (2016). Effective feedback in second language acquisition: oral feedback vs. written feedback. *IRJABS Basic. Sci. 10*(2), 153-165.

Waller, L & Papi, M. (2017). Motivation and feedback: how do implicit intelligence theories give insight into the motivation and feedback directions of second language learners?. *Journal of Second Language Writing* 35, 54-65.